

Поетеса епoxy



*До 90-річчя
від дня народження
Ліни Костенко*



Поетеса Ліна Василівна Костенко – відомий майстер художнього слова, тонкий лірик, авторка прекрасних віршів, ніжних, чарівних.

Тематика її творів всеохоплююча. Тут – висока любовна та пейзажна лірика, яка пронизана глибоким почуттям. У багатьох творах Ліни Костенко знайшла своє відображення історична тематика, події сьогодення держави, де вона возвеличує народ, Вітчизну.

Український поет, критик, публіцист, Володимир Базилевський, назвав творчість Ліни Василівни Костенко – прикладом шляхетного служіння поезії.



“Мамина поезія з самого початку, від перших віршів, була бунтом. Бунтом особистості. Повстання духу. І слава, що до неї приходила, була не популярністю, не модою. Вона була вистражданою надією людей на свої відродження, на можливість повернутися до себе, на можливість відродження вже нібито виродженої і остаточно приборканої нації”.

О. Пахльовська



*Л. В. Костенко – лауреат
Державної премії
імені Тараса Шевченка (1987)*

Химерна, важка, вибухова,
яку вже ніхто не спасе,
а може, я тінь мого слова,
от тінь мого слова і все.

А може, я лиш берація,
вібрація ритмів і рим,
а інше все – декорація,
полуда, гримаса і грим.

За цим тимчасовим фасадом,
Де стільки любові й тепла, –
людиною, річкою, садом
я тільки у слові жила.

Про Україну

І щось таке в мені велить
збіліти в гнів до сотого коліна!

І щось таке в мені болять,
що це і є, напевно, Україна.

Буває, часом сліпну від краси.

Спиняюсь, не тямлю,

що воно за диво, —

оці степи, це небо, ці ліси,

усе так гарно, чисто, незрадливо,

усе як є — дорога, явори,

усе моє, все зветься — Україна.

Така краса, висока і нетлінна,
що хоч спинись і з Богом говори.

Ні щастя, ні волі, ні чуда,
ні часу, хоч би про запас.

Живу, все життя непочута,
причетністю вбита до вас.

Ні честі, ні мови, ні згоди,
самі лише смутки і пні.

Коханий мій рідний народе,
ти збудешся врешті чи ні?!

Розп'ято нас між заходом і сходом,
Що не орел — печінку нам довбе.

Зласкався, доле, над моїм народом,

Щоб він не дався
знівечить себе!

Про мову

“У всіх країнах мови як мови, інструмент спілкування, у нас це фактор відчуження. Глуха ворожість оточує нашу мову, навіть тепер, у нашій власній державі. Ми вже як нацменшина, кожне мурло тебе може образити. Я ж не можу кроку ступити, скрізь привертаю увагу, іноді навіть позитивну, але від цього не легше. Бо в самій природі цієї уваги є щось протиприродне, принизливе. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються (...) Україна – це резервація для Українців. Жоден українець не почувається своїм у своїй державі. Він тут чужий самим фактом вживання своєї мови”.



Ну, от і дожилася наша мова,
була-була безсмертною в віках,
але прийшли бендюжники від слова
і потопили мову в матюках.

Слова росли із ґрунту, мов жита,
Добірним зерном колосилась мова.
Вона як хліб. Вона мені свята.
І кров'ю предків тяжко пурпурова.

Про поезію

Яка різниця – хто куди пішов?
Хто що сказав, і рима вже готова.
Поезія – це свято, як любов.
О, то не є розмовка побутова!
І то не є дзвінкий асортимент
метафор, слів, –
на користь чи в догоду.
А що, не знаю. Я лиш інструмент,
в якому плачуть сні мого народу.

– То хто ж ти така? Як твоє ім'я?
Чи варта такої плати?
– Поезія – рідна сестра моя.
А правда людська – наша мати.
І я її прийняла, як закон.
І диво велике сталось:
минула ніч.
І скінчився сон.
А Доля мені зосталась.

*Поезія поклала на
мійовжені вірші
без розби
и, и*

Все повторялось: і краса,
й потворність.
Усе було:
асфальти й спориші.
Поезія – це завжди
неповторність,
якийсь безсмертний
дотик до душі.

Є вірші – квіти.
Вірші – дуби.
Є іграшки – вірші.
Є рани. Є повелителі і раби.
І вірші є – каторжани.
Крізь мури в'язниць,
по тернах лихоліть – ідуть,
ідуть по етапу століть...



У фонді бібліотеки

Костенко Ліна. Вибране / Ліна Костенко. –Київ : Дніпро, 1989. – 554 с.

Про людей

Мабуть, ще людство
дуже молоде.
Бо скільки б ми не загинали
пальці, –
XX вік! – а й досі де-не-де
трапляються іще неандертальці.
Подивишся: і що воно таке?
Не допоможе й двоопукла лінза.
Здається ж, люди,
все у них людське,
але душа ще з дерева не злізла.

Не треба думати мізерно,
Безсмертя є ще де-не-де.
Хтось перевіяний, як зерно,
у ґрунт поезії впаде.
Митцю не треба нагород,
його судьба нагородила.
Коли в людини є народ,
тоді вона уже людина.



А й правда, крилатим
ґрунту не треба.
Землі немає, то буде небо.
Немає поля, то буде воля.
Немає пари, то будуть хмари.
В цьому, напевно, правда пташина...
А як же людина? А що ж людина?
Живе на землі. Сама не літає.
А крила має. А крила має!
Вони, ті крила, не з пуху-пір'я,
А з правди, чесноти і довір'я.
У кого – з вірності у коханні.
У кого – з вічного поривання.
У кого – з щирості до роботи.
У кого – з щедрості на турботи.
У кого – з пісні, або з надії,
Або з поезії, або з мрії.
Людина нібито не літає...
А крила має. А крила має!

У фонді бібліотеки

Поезія. Ліна Костенко. Олександр Олесь. Василь Симоненко. Василь Стус : збірник / Л. В. Костенко [та ін.]. – 2-ге вид., допов. – Київ : Наукова думка, 2003. – 272 с. : портр.

Про природу

Шипшина важко
віддає плоди.
Вона людей
хапає за рукава.
Вона кричить:
– Людино, підожди!
О, підожди, людино,
будь ласкава.
Не всі, не всі, хоч ягідку
облиш!
Одна пташина так мене
просила!
Я ж тут для всіх,
а не для тебе лиш.
І просто осінь
щоб була красива.



У фонді бібліотеки

Костенко Ліна. Триста поезій : вибране / Л. В. Костенко ; [упоряд. : О. Пахльовська, І. Малкович]. – Київ : А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га, 2012. - 416 с.

Красива осінь вишиває
клени
Червоним, жовтим, срібним,
золотим.
А листя просить: – Виший нас
зеленим!
Ми ще побудем,
ще не облетим.
А листя просить:
– Дай нам тої втіхи!
Сади прекрасні,
роси – як вино.
Ворони п'ють надкльовані
горіхи.
А що їм, чорним?
Чорним все одно.

Про жінку

А жінка буває на осінь
так схожа:

То тиха й привітна, а то й непогожа.
То скропить сльозою, то сонцем
засвітить.

То прагне зими, то вертається в літо.
А жінка, як осінь, плодами багата
На ніжність, добро, материнство
і святість.

Як вересень тихий, зігріє душею,
Не страшно морозу чекати із нею.
А жінка буває тривожна, як осінь.

То дихає вітром, то ласки
попросить,

То болю завдасть,
а то вигоїть рани,

Листочком у світ полетить
за коханим.

*... жінка – як музика,
її можна любити навіть
не дуже розуміючи.*



Про кохання

Спини мене отямся і отям
така любов буває раз в ніколи
вона ж промчить над зламаним
життям
за нею ж будуть бігти видноколи
вона ж порве нам спокій до струни
вона ж слова поспалює вустами
спини мене спини і схамени
ще поки можу думати востаннє
ще поки можу але вже не можу
настала черга й на мою зорю
чи біля тебе душу відморожу
чи біля тебе полум'ям згорю



Недумано, негадано забігла
в глухомань,
де сосни пахнуть ладаном
в кадильницях світань.
Де вечір пахне м'ятою,
аж холодно джмелю.
А я тебе, а я тебе,
а я тебе люблю!

Не знаю, чи побачу Вас, чи ні.
А може, вдасне, і не в тому
справа.
А головне, що десь вдалечині
є хтось такий, як невтоленна
спрага.

Я не покличу щастя не моє.
Луна луни туди не долітає.
Я думаю про Вас. Я знаю,
що Ви є.
Моя душа й від цього вже
світає.

Ловлю твоє проміння
крізь музику беріз.
Люблю до оніміння,
до стогону, до сліз.
Без коньяку й шампана,
і вже без вороття,—
я п'яна, п'яна, п'яна
на все своє життя!

Про Чорнобиль



Жоржини на чорнобильський
дорозі

Вже другий рік, як струшують біду,
Прозорий жах обмацує ворота –
Чи можна людям в хату увійти?
Роса – як смертний піт на травах,
на горіхах.
Але найбільше стронцію –
у стріхах.



У фонді бібліотеки

Поезія. Ліна Костенко. Олександр Олесь. Василь Симоненко. Василь Стус : збірник / Л. В. Костенко [та ін.]. – Київ : Наукова думка, 2013. – 272 с. : портр. – (Бібліотека школяра).

Цей дощ – як душ.
Цей день такий ласкавий.
Сади цвітуть.
В березах бродить сік.
Це солов'їна опера, Ла Скала!
Чорнобиль. Зона.
Двадцять перший вік.
Тут по дворах стоїть
бузкова повінь.
Тут ті бузки проламують
тини.
Тут шука йде,
немов підводний човен,
і прилітають гуси щовесни.
Але кленочки проросли
крізь ганки.
Жив-був народ
над Прип'яттю – і зник.
В Рудому лісі
виросли поганки,
і ходить Смерть,
єдиний тут грибник.

Про Росію

***“У кожної нації свої
хвороби.
У Росії – невиліковна”.***

Не пощастило нашому народу.
Дав Бог сусідів, ласих до нашесть.
Забрали все – і землю, і свободу.
Тепер забрати хочуть вже і честь.

Ми вже мов корінь для чужої брості.
Чужинських понаклепано гербів.
Тепер у нас господарями гості,
вони людей тут мають за рабів.

(...) Сусід північний, хижий і великий.
Дрімучий злидень, любить не своє...
Колись у греків Янус був двуликий.
А в цих орел двоглавий. Заклює.



І жах, і кров, і смерть, і відчай,
І клекіт хижої орди,
Маленький сірий чоловічок
Накоїв чорної біди.
Це звір огидної породи,
Лох-Несс холодної Неви.
Куди ж ви дивитесь, народи?!
Сьогодні ми, а завтра – ви"
"...Ні, Ганно, ні ! Аби лиш не з Москвою.
Хай Україну чаша ця мине.
Це чорна прірва з хижою десницею,
смурна од крові, смут своїх і свар,
готова світ накрити, як спідницею
Матрьюха накриває самовар.
Був Київ стольний. Русь була святою.
А московити – Русь уже не та.
У них і князя звали Калитою, –
така страшна захланна калита!
Дрімучий світ. Ні слова, ні науки.
Все загребує, нарване, хмільне.
Орел – двоглавий. Юрій – довгорукий.
Хай Україну чаша ця мине!”

Не знаю я, що буде після нас,
в які природа
убереться шати.

Єдиний,
хто не втомлюється, – час.

А ми живі,
нам треба поспішати.

Зробити щось,
лишити по собі,
а ми, нічого, – пройдемо,
як тіні,
щоб тільки неба очі голубі
цю землю завжди
бачили в цвітінні.



Нетлінна краса творів Ліни Костенко

(Книги автора у фонді бібліотеки)



Костенко Ліна. Річка Геракліта / Л. Костенко ; упоряд. О. Пахльовська ; худож. С. Якутович. – К. : Либідь, 2011. – 287 с. : іл.



Костенко Л. В. Маруся Чурай : іст. роман у віршах : для ст.шк.віку / Л. В. Костенко ; худ. Н. О. Лопухова. – Київ : Веселка, 1990. – 159 с. : іл.



Костенко Ліна. Записки українського самашедшого / Ліна Костенко. – Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. – 416 с. – (Перлини сучасної літератури).



Відлуння десятиліть. Українська література другої половини ХХ ст.: Навчальний посібник. – Київ: Грамота, 2005.–464 с. – (“Шкільна бібліотека”)



Костенко Ліна. Гуманітарна аура нації, або дефект головного дзеркала / Ліна Костенко. – Львів : ЛНУ, 2001. – 52 с. – (Дрібненька бібліотека ; ч. 3).

Використані джерела:

Костенко Ліна Василівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електронні текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/34VgaAy> (дата звернення 15.11.2019), вільний. – Назва з екрана.

Костенко Ліна Василівна [Електронний ресурс] // Вікіцитати – Електронні текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2XjvW5J> (дата звернення 15.11.2019), вільний. – Назва з екрана.

Дроздовський Д. Ліна Костенко: душа з очима снайпера / Д. Дроздовський // Дзеркало тижня. – 2015. – 21 берез. – С. 13.

Головко Т. Яка вона Ліна Костенко? : про це розповідає книжка «Гармонія крізь тугу дисонансів...» / Т. Головко // Урядовий кур'єр. – 2016. – 18 жовт. (№ 194). – С. 5 : фот.

